КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
Історичний факультет
Кафедра історії стародавнього світу та середніх віків

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Заступник декана з науково-педагогічної
та навчальної роботи
_____
«__» _____ 20__ року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Правлячі династії Західної Європи доби Відродження

для студентів

галузь знань	**03 «Гуманітарні науки»**
спеціальність	**032 «Історія та археологія»**
освітній рівень	**другий (магістерський)**
освітня програма	**Американістика та європейські студії**
вид дисципліни	**вибіркова**

Форма навчання	**денна**
Навчальний рік	**2021/2022**
Семестр	**3**
Кількість кредитів ECTS	**4**
Мова викладання, навчання та оцінювання	**українська**
Форма заключного контролю	**залік**

Викладач: Грегуль Аліна Олегівна, кандидат історичних наук, асистентка кафедри історії стародавнього світу та середніх віків

Пролонговано: на 2022/2023 н.р. _____(_____) «__»___ 2022 р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____(_____) «__»___ 20__р.
(підпис, ПІБ, дата)

КИЇВ – 2021

Розробник: Грегуль Аліна Олегівна, кандидат історичних наук, асистентка кафедри історії стародавнього світу та середніх віків

ЗАТВЕРДЖЕНО
Зав. кафедри історії стародавнього світу та середніх віків

_____ (Ставнюк В.В.)
(підпис)

Протокол № 11 від «30» червня 2022 р.

Схвалено науково - методичною комісією історичного факультету

Протокол від «26» 05 2022 року № 1

Голова науково-методичної комісії _____ (Терес Н.В.)
(підпис)

«27» 05 2022 року

ВСТУП

1. **Мета дисципліни** полягає в поглибленні знань студентів про специфіку соціокультурних процесів, політичного життя та взаємозв'язків між правлячими родами в епоху Ренесансу; формуванні системних знань про внесок певних представників династій західної Європи у культурний розвиток доби Відродження.

2. **Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни.**

Знати найважливіші факти, події та процеси історії Європи в епоху раннього нового часу.

Вміти визначати характерні риси політичного та культурного розвитку доби Відродження, аналізувати суспільно-політичні, релігійно-ідеологічні та духовні процеси у Європі в епоху раннього нового часу та встановлювати між ними причинно-наслідкові зв'язки.

Володіти навичками пошуку й опрацювання джерел і наукової літератури, роботи з інформаційними ресурсами.

3. **Анотація навчальної дисципліни.**

Навчальна дисципліна «Правлячі династії Західної Європи доби Відродження» знайомить студентів із перебігом і значенням політичної та культурної діяльності представників правлячих родів Західної Європи в епоху Відродження; писемними й візуальними джерелами та сучасними міждисциплінарними підходами до їх опрацювання. Дисципліна формує системне уявлення про політичні та культурні зв'язки між представниками правлячих династій у Західній Європі в часи Ренесансу. Крізь призму історичних джерел розкриваються й аналізуються суспільно-політичні й ідеологічні зрушення, з якими зіткнувся європейський соціум у XIV – на початку XVII ст.

4. **Завдання (навчальні цілі):** розвиток практичних здібностей у студентів щодо вміння всебічно аналізувати діяльність відомих представників правлячих родів Західної Європи в епоху Ренесансу в контексті світового історичного процесу; поглиблення та розширення знать студентів з історії раннього нового часу; формування навичок роботи з сучасними інформаційними ресурсами з метою ефективного пошуку історичних джерел і наукової літератури з навчальної дисципліни.

5. **Результати навчання за дисципліною:**

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		**Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання**	**Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)**	**Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни**
Код	**Результат навчання**			
1.1	*Знати* політичні та соціокультурні особливості діяльності представників правлячих династій Західної Європи епохи Відродження, володіючи міждисциплінарними методами наукових досліджень	*Лекції, семінари, самостійна робота*	*Усне опитування, контрольна робота з тем ЗМ1, есе 1*	*20%*
1.2	*Знати* основну базу джерел і наукової літератури з тематики навчальної дисципліни та вільно оперувати ними, здійснювати верифікацію джерел для проведення	*Лекції, семінари, самостійна робота*	*Усне опитування, контрольна робота з тем ЗМ2, есе 2*	*20%*

	історичних досліджень і наукових проєктів, присвячених правлячим династіям Західної Європи епохи Відродження			
1.3	*Знати* загальноісторичне значення й аналізувати результати діяльності представників правлячих родів Західної Європи епохи Відродження в контексті політичної та соціокультурної історії Європи та Америки, використовуючи як загальновідомі, так і малодосліджені джерела	*Лекції, семінари, самостійна робота*	*Усне опитування, контрольна робота з тем ЗМ1 та ЗМ2, есе*	*20%*
2.1	*Вміти* визначати й аналізувати особливості політичної та культурно-просвітницької діяльності представників правлячих родів Західної Європи в епоху Відродження, використовуючи міждисциплінарні підходи до роботи з малодослідженими писемними та візуальними джерелами	*Семінари, самостійна робота*	*Залік*	*20%*
2.2	*Вміти* проводити проєктні дослідження із залученням широкої джерельної бази, спрямовані на аналіз діяльності представників правлячих родів Західної Європи епохи Відродження; структуровано й аргументовано викладати в усній та письмовій формі свої знання і думки стосовно проблематики навчальної дисципліни	*Семінари, самостійна робота*	*Залік*	*20%*

6. **Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання** *(необов'язково для вибіркових дисциплін які **не входять** до блоків спеціалізації)*

Результати навчання дисципліни (код) / Програмні результати навчання (назва)	1.1	1.2.	1.3	2.1	2.2
ПРН 3. Розробляти й реалізовувати історичні та міждисциплінарні проєкти з урахуванням сучасних методологічних підходів		+			+
ПРН 5. Планувати і виконувати наукові дослідження у сфері американістики .та європейських студій, висувати та перевіряти гіпотези, обирати методи дослідження, аналізувати результати, обґрунтовувати висновки	+	+	+	+	+
ПРН 8. Розширювати актуалізовану джерельну базу в галузі американістики та європейських студій за рахунок введення до наукового обігу архівних джерел,		+	+	+	+

опрацювання фондів музеїв, участі у наукових й археологічних експедиціях тощо					
ПРН 14. Вміти аналізувати політичні, економічні, суспільні і культурні події, процеси, явища, що відбувалися за доби стародавності, середньовіччя та раннього нового часу, в контексті глобальної історії	+	+	+	+	+

7. **Схема формування оцінки**.

7.1. **Форми оцінювання студентів:**

- семестрове оцінювання:

1. Контрольна робота з тем ЗМ1: РН 1.1, 1.3 – 10 балів/ 6 балів.*

2. Контрольна робота з тем ЗМ2: РН 1.2, 1.3 – 10 балів/ 6 балів.

3. Самостійна робота ЗМ1 (есе): РН 1.1, 1.3 – 10 балів/ 6 балів.

4. Самостійна робота ЗМ2 (есе): РН 1.2, 1.3 – 10 балів/ 6 балів.

5. Оцінювання роботи під час семінарських занять (ЗМ1): РН 1.1, 1.3. – 10 балів/ 6 балів.

6. Оцінювання роботи під час семінарських занять (ЗМ2): РН 1.2., 1.3. – 10 балів/ 6 балів.

* максимальний бал/ пороговий бал для отримання позитивної оцінки з відповідної форми контролю.

- підсумкове оцінювання:

- *форма оцінювання* – залік;

- *максимальна кількість балів, які може отримати студент* – 40 балів;

- *оцінюються такі результати навчання студента:* вміння аналізувати та характеризувати особливості суспільно-політичних, культурних, релігійно-ідеологічних, етнодемографічних та економічних процесів у країнах Західної Європи в епоху середньовіччя та раннього нового часу; встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між конкретними процесами і подіями; оцінювати місце і роль окремих країн Західної Європи періоду середньовіччя та раннього нового часу у глобальній історії.

- *форма проведення заліку* – письмова, *види завдань* – завдання, які потребують розгорнутих відповідей;

- *мінімальний пороговий рівень екзаменаційної оцінки, за якої залік вважається складеним* – **24 бали.**

Необхідна умова допуску до заліку: студент не допускається до заліку, якщо під час семестру набрав **менше 20 балів (критично-розрахунковий мінімум). Рекомендований мінімум допуску до заліку – 36 балів.**

7.2. **Організація оцінювання:**

Контроль знань студента здійснюється за модульно-рейтинговою системою. Загальну кількість балів студента формують семестрові бали, отримані з усіх тем двох змістових модулів (бали, отримані під час семінарів (усні опитування), за виконання двох есе і двох модульних контрольних робіт (тестових завдань), а також бали, отримані під час складання підсумкового контролю (заліку) за виконання запропонованих завдань).

Зміст курсу поділений на 2 змістових модулі. Кожний змістовий модуль включає в себе лекції, семінари, самостійну роботу студентів і завершується рейтинговим контролем рівня засвоєння знань програмного матеріалу відповідної частини курсу.

До змістового модулю 1 (ЗМ1) входять теми 1 – 5, до змістового модулю 2 (ЗМ2) – теми 6 – 10.

Оцінка успішності знань студентів здійснюється в двох формах: семестрове оцінювання (дві модульні контрольні роботи, усне опитування, індивідуальна робота – написання двох есе) і підсумкове оцінювання (залік).

Загальна сума балів – 100 балів. З них, семестрове оцінювання – максимум 60 балів; підсумкове оцінювання (залік) – максимум 40 балів.

<table>
<tr><td colspan="3">Змістовий модуль 1
Правлячі династії Італії
в епоху Високого Відродження</td><td colspan="3">Змістовий модуль 2
Знатні роди Франції, Англії та Іспанії
ренесансної доби</td><td>Залік</td></tr>
<tr><td colspan="3">30 залікових балів (максимум)</td><td colspan="3">30 залікових балів (максимум)</td><td rowspan="3">40 балів (мак-си-мум)</td></tr>
<tr><td>Самостійна робота (есе)</td><td>Семінари</td><td>Модульний контроль</td><td>Самостійна робота (есе)</td><td>Семінари</td><td>Модульний контроль</td></tr>
<tr><td>10 балів (максимум)</td><td>10 балів (максимум)</td><td>10 балів (максимум)</td><td>10 балів (максимум)</td><td>10 балів (максимум)</td><td>10 балів (максимум)</td></tr>
</table>

Предметом самостійної роботи студентів є опрацювання ними як окремих тем, так і деяких розділів тем програми курсу. Перевірка рівня засвоєння матеріалу самостійно опрацьованих тем чи окремих розділів здійснюється під час семінарських занять, модульних контрольних робіт, підсумкового контролю (заліку).

Упродовж семестру оцінюється робота студента ***під час кожного семінару*** (доповідь, доповнення, участь у дискусії). Під час семінару студент має можливість отримати **від 1 до 5 балів**.

Критеріями оцінювання відповіді студента під час семінару є:

- повнота розкриття питання 1- 2 бали;
- логіка викладення 1 бал;
- використання джерел і додаткової літератури 1 бал;
- аналітичні міркування, вміння робити висновки 1 бал.

Наприкінці кожного змістовного модуля вираховується **середній арифметичний бал**, який кожен зі студентів отримав за семінари відповідного модуля. Середній бал переводиться у модульні бали у відповідності до таблиці. За семінари кожного змістовного модуля студент може отримати **від 1 до 10 модульних балів**.

Таблиця переведення середнього арифметичного балу у модульні бали:

Середній бал за семінари	Модульний бал за семінари
4.7 – 5.0	10
4.3 – 4.6	9
3.9 – 4.2	8
3.5 – 3.8	7
3.1 – 3.4	6
2.8 – 3.0	5
2.4 – 2.7	4
2.0 – 2.3	3

1.5 – 1.9	2
Менше 1.5	1

Виконані індивідуальні завдання (есе) студент подає викладачеві на останньому семінарі кожного змістовного модулю, зокрема, **індивідуальне завдання 1 (есе 1)** – орієнтовно до 15 жовтня й **індивідуальне завдання 2 (есе 2)** – орієнтовно в останню декаду листопада.

Критерії оцінки індивідуального завдання (есе):

- глибоке розкриття проблеми, відображена власна позиція 9 – 10 балів;
- обґрунтоване розкриття проблеми 7 – 8 балів;
- тема розкрита неповністю, обмежена джерельна база та обґрунтування 5 – 6 балів;
- робота переважно компілятивного рівня 3 – 4 бали;
- розкритий лише один окремий аспект теми 1 – 2 бали.

Тематику для написання есе викладач пропонує студентам на першому семінарському занятті (орієнтовно середина вересня).

Після завершення відповідно Змістового модулю 1 і Змістового модулю 2 проводяться **модульні контрольні роботи**, зокрема, **Контрольна робота ЗМ1** і **Контрольна робота ЗМ2**. Участь студентів у контрольних заходах обов'язкова. Модульні контрольні роботи проводяться у письмовій формі та складаються з п’яти **тестових завдань**, правильна відповідь на кожне з яких оцінюється в **1 бал**, та одного **теоретичного питання**, що оцінюється від **0 до 5 балів**.

Критерії оцінки теоретичного питання:

- глибоке розкриття проблеми, відображена власна позиція 5 балів;
- тема розкрита, але неповно 3 – 4 бали;
- розкритий лише окремий аспект 2 бали;
- продемонстровані лише фрагментарні знання 1 бал.

У випадку відсутності студента з поважних причин відпрацювання та перездачі модульних контрольних робіт здійснюються відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка» (п. 7) від 31 серпня 2018 року.

Екзаменаційний білет містить два теоретичних завдання, кожне з яких оцінюється в 20 балів. Усього 40 балів.

Критерії оцінювання відповідей на завдання заліку:

- відповідь повна, подане власне бачення проблеми 19 – 20 балів;
- відповідь повна, подане власне бачення проблеми та зроблені ґрунтовні висновки, проте наявні окремі незначні помилки при викладі фактичного матеріалу 16 – 18 балів;
- відповідь відображає знання фактичного матеріалу з питання 13 – 15 балів;
- відповідь демонструє знання фактичного матеріалу, але допущені окремі помилки 10 – 12 балів;
- відповідь фрагментарна, відображені лише деякі аспекти проблеми 7 – 9 балів;
- відповідь фрагментарна, наявні суттєві помилки при викладі фактичного матеріалу 4 – 6 балів;

- відповідь має значні помилки або відсутня 1 – 3 бали.

Бали, отримані студентом на заліку, додаються до балів набраних студентом за результатами семестрового оцінювання (семінари, модульні контрольні роботи, есе). Умовою допуску до заліку є отримання студентом під час семестрового оцінювання не менше **20 балів (критично-розрахунковий мінімум**). При цьому обов'язковим є успішне складання модульних контрольних робіт. **Рекомендований мінімум** для допуску до заліку – **36 балів.**

При простому розрахунку отримаємо:

	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Залік	Підсумкова оцінка
Пороговий мінімум	18	18	24	60
Максимум	**30**	**30**	**40**	**100**

7.3 **Шкала відповідності оцінок**

Зараховано / Passed	60-100
Не зараховано / Fail	0-59

8. **Структура навчальної дисципліни**

Тематичний план лекцій, семінарських занять та самостійної роботи студентів

№ п/п	Назва теми	Кількість годин		
		лекції	семінари	самостійна робота
Змістовий модуль 1. Правлячі династії Італії в епоху Високого Відродження				
1	**Тема 1.** Вступ до курсу. Знатні роди Європи та їх вплив на політичне та культурне життя ренесансної доби	2	-	4
2	**Тема 2.** Династія Медічі: від банківської справи до меценатства в епоху Відродження	2	4	6
3	**Тема 3.** Святий Престол і представники роду Медічі. Катерина Медічі та її роль при королівському дворі Франції	2	-	6
4	**Тема 4.** Внесок родів Есте та Гонзага у розвиток італійського живопису та архітектури	2	4	6
5	**Тема 5.** Міланське герцогство за часів династії Сфорца	2	-	6
6	**Есе з тем ЗМ1**	-	-	8
7	**Контрольна робота з тем ЗМ1**	-	2	4
Змістовий модуль 2. Знатні роди Франції, Англії та Іспанії ренесансної доби				
8	**Тема 6.** Французький королівський двір XVI ст. за часів династії Валуа	2	4	4
9	**Тема 7.** Внесок представників бічних гілок династії Валуа у розвиток Відродження	2	-	6
10	**Тема 8.** Правління династії Тюдорів й англійський Ренесанс	2	-	6
11	**Тема 9.** Іспанія за правління представників династії Габсбургів	2	-	6
12	**Тема 10.** Іспанський рід Борджіа й інститут Папства	2	4	6
13	**Есе з тем ЗМ2**	-	-	8
14	**Контрольна робота з тем ЗМ2**	-	2	4
	УСЬОГО	20	20	80

Загальний обсяг *120 год.,* у тому числі:
Лекції – *20 год.*
Семінари – *20 год.*
Самостійна робота – *80 год.*

9. **Рекомендовані джерела**:

Основні:

1. Макіавеллі Н. Державотворець. Пер. з італ.: В. Балог. Київ, 2015.
2. Guicciardini F. History of Italy and History of Florence. Trans. C. Grayson. Washington Square Press, 1964.
3. Hale J. Civilization of Europe in the Renaissance. Simon and Schuster, 1995.
4. Loades D. The Tudors: History of a Dynasty. A&C Black, 2012.
5. Machiavelli N. History Of Florence And Of The Affairs Of Italy. From The Earliest Times To The Death Of Lorenzo The Magnificent / Com. H. Rennert. 2013.

Додаткові:

6. Baumgartner F. Henry II, King of France 1547-1559. 1988.
7. Benner E. Be Like the Fox: Machiavelli In His World. W. W. Norton & Company, 2017.
8. Black J. Absolutism in Renaissance Milan: Plenitude of Power under the Visconti and the Sforza 1329-1535. 2009.
9. Burckhardt J. The Civilization of the Renaissance in Italy. 1873.
10. Dall'Aglio S. The Duke's Assassin: Exile and Death of Lorenzino de' Medici. Yale University Press, 2015.
11. Dominguez A. The golden age of Spain, 1516 – 1659. Oxford University Press, 1971.
12. Field A. The Intellectual Struggle for Florence: Humanists and the Beginnings of the Medici Regime, 1420-1440. Oxford University Press, 2017.
13. Finucci V. The Prince's Body: Vincenzo Gonzaga and Renaissance Medicine. 2015.
14. Fletcher C. The Black Prince of Florence: The Spectacular Life and Treacherous World of Alessandro De' Medici. Bodley Head, 2016.
15. Hale J. Florence and the Medici: the Pattern of Control. London, Thames and Hudson, 1977.
16. Kamen H.. Empire: How Spain Became a World Power, 1492 – 1763. HarperCollins, 2003.
17. Loades D. The Tudor Queens of England. Bloomsbury Publishing, 2009.
18. Loades D. The Tudors: History of a Dynasty. A&C Black, 2012.
19. Lockwood L. Music in Renaissance Ferrara 1400-1505: The Creation of a Musical Center in the Fifteenth Century. 2009.
20. Lubkin G. A Renaissance Court: Milan under Galeazzo Maria Sforza. 1994.
21. Mack P. Renaissance and Reformation France, 1500 – 1648. Oxford University Press, 2002.
22. Marino J. Early Modern Italy: 1550 – 1796. Oxford University Press, 2002.
23. Martin J. The Renaissance World. New York – London: Routledge, 2007.
24. Miley J. The History of the Papal States: From Their Origin to the Present Day. 2018.
25. Najemy J. Italy in the Age of the Renaissance: 1300 – 1550. Oxford University Press, 2004.
26. Paranque E. Elizabeth I of England through Valois Eyes: Power, Representation, and Diplomacy in the Reign of the Queen, 1558–1588. Springer International Publishing, 2021.
27. Potter D. Renaissance France at War: Armies, Culture and Society, c.1480-1560. 2008.
28. Roover De R. The Rise and Decline of the Medici Bank, 1397-1494. Beard Books, 2018.
29. Strathern P. The Medici: Power, Money, and Ambition in the Italian Renaissance. New York: Pegasus Books, 2016.
30. Vernon K. Cosimo de' Medici. Nabu Press, 2010.